HYDROPHTHALMIA
SIVE
HYDROPS OCULI.

PERMITTENTE
GRATIOSA FACULTATE MEDICA
PRÆSIDE
BURC. DAV. MAUCHART,
Med. & Chir. D. Har. & Anat. Prof. Ord.
Conſiliar. & Arch. Wirt.
DISPUTATIONE VENTILABITUR
PRO LICENTIA
Summos in Medicina Honores & Privilegia Doctoris
rite capeſſendi,
RESPONDENTE
CHRISTOPH. PAULO BEGER, *Reuttlingenſi.*
Die 14. *Febr. An. MDCCXLIV.*

TUBINGÆ,
Typis JOH. DAV. BAUHOFII atque JOH. THEOPH. FRANCKII.

MEDICAL SOCIETY OF

§. 1.

BUlbus oculi vocatur globus ille, tunicis, continentibus, atque humoribus, contentis, in ſphæricam quaſi rotunditatem coactus, orbita concluſus, organum viſus conſtituens continensque.

§. 2.

Bulbi hujus *magnitudo pondusque* pro diverſa hominum adultorum conditione variant tantiſper. Medium calculi tenendo, deprehenditur bulbus, pinguedine muſculisque liberatus, è cadavere, brevi à morte, erutus pendere 147½. grana: Axis ejusdem 11. lineas cum ⅓. & Diameter 11. lineas cum ¼. emetiri. (*a*.)

§. 3.

Maximum compagi *robur fœnerantur* tunicæ *ſcleroti-*

(*a*) Petit, Med. Lettre, in 4.to Paris. An. 1724. & in Memoir. de l'Acad. des ſcienc. An. 1728. edit. Amſtel. p. 408. ſeqq. ubi & pondus humor. oculi humani traditur. Determinavit jam antea qq. *Plempius* in ophthalmograph. p. 43. humoris aquei pondus ad gran. iij. vel iv.

ca atque *cornea*, tenaces, validæ, (*b.*) expanſioni nimiæ plurimùm renitentes.

§. 4.

Eſt vero & ſic dictis *oculi humoribus determinata quantitas: Aquei* circiter granorum v: *Cryſtallini* gran. ivβ: *Vitrei* gr. civ. Unde quàm *exigua* ſit *utriusque* ſic dictæ oculi *cameræ capacitas*, nonniſi gr. iv. v. ad ſummum vj. humoris aquei naturaliter admittens, facile patet?

§. 5.

Pauciſſimum eſſe *recens natis* infantibus *humorem aqueum* teſtatur modò laudatus *Petit* obſervationibus repetitis. (*c.*) *Variat quantitas* ejus in diverſis adultorum ſubjectis non modo, ſed haud raro quoque in binis unius ejusdemque individui oculis. Neque unum eundemque jugiter perſtare, ſed reſorberi veterem atque diſſipari, *novumque generari* perpetua ſecretione, ſequentia probant argumenta: Reliquorum corporis noſtri fluidorum ſimilis conditio: Humoris aquei evaporabilitas per corneæ poros: Prompta facilisque regeneratio poſt ſimultaneam ejusdem evacuationem per vulnus corneæ, ſeu artificiale, ſeu caſuale, in fiſtula corneæ, hypopyi operatione &c. Falſum igitur eſt, quod ſtatuit *Plempius* in ophthalmograph. P. I. C. 16. p. 44. quod nempe ſemel evacuatus in adultioribus (in comparatione ſcil. ad ætatem infantilem atque puerilem) fere ſemper ſit irreparabilis.

§. 6.

(*b*) Talem eſſe corneam nuper demonſtravimus in peculiari diſp. de hac tunica. Scleroticam alio ſiſtemus tempore.

(*c*) E corneæ craſſitie, rugoſitate, nimisque pauca quantitate humoris aquei deducit Petit cauſam: cur infantes recens nati non videant diſtincte? Mem. de l'Acad. An. 1727. pag. 349.

§. 6.

Cameram oculi *anteriorem* terminant cornea atque iris: *poſteriorem* uvea, lentisque cryſtallinæ, propria tunica concluſæ, ſuperficies anterior. *Pupilla*, ſ. foramen uveæ plus minus rotundum amplumque, conſtituit medium communicationis utriusque cameræ: Quarum *anteriorem eſſe ampliorem* poſteriore tot evictum eſt experimentis (*d.*) contra *Woolhuſium*, ſicut jam olim hoc ipſi coram teſtatus eſt Præſes.

§. 7.

Qualitates manifeſtæ humoris aquei hæ ſunt: *Color* diaphanus, clarus, aquâ tamen pura minus limpidus: *Subſtantia* fluxilis, ſed lenta tamen & ſaponacea quaſi pinguis. (*e.*) Juniorum animalium fluidior eſt atque limpidior: *Sapor* atque *odor* nullus. Servatus tamen aliquot dies in vitro putreſcit atque fœtet, ut albumina ovi in vitro per octiduum ſervata.

§. 8.

Humoris hujus è brutis collecti ℥v. (*f.*) ſtiterunt

 Nuckio,

(*d*) Viror. celeber. Heiſteri, Morgagni, Winslovii, Petiti.

(*e*) Galenus comparat humorem aqueum cum ovi albumine: alii etiam hinc albuminoſum vocavere. Vocavit tamen & Galenus L. I. de Sympt. cauſ. c. 2. ὑγρὸν ὑδατοειδὲς; Aſt albumen ovi propriis terminis continetur, non diffluit, ſicuti humor aqueus. Unde Veſalius, ut galenicam comparationem ſalvet, prætexit, Galenum intellexiſſe illam ovi aquam, quæ, dum illud coquitur, putamini, ſudoris in modum incumbit: Vel ipſum etiam albumen, virgis aliquandiu, aut aliâs agitatum, & fluxile redditum, quæ plurimorum eſt interpretatio.

(*f*) Difficulter ex hominum cadaveribus una vice colligeretur ſuffi-

Nuckio, loc. cit. per *deſtillationem è retorta*, leni igne, humorem aqueum, in *coagulum album*, ſed tenuioris conſiſtentiæ, abeuntem & brevi poſt *in* plurimas *bullulas* (inſtar ſmegmatis hiſpanici, aqua agitati) mutatum, ſed craſſioris jam conſiſtentiæ: *aquam* in vas recipiens ſtillantem, *limpidam* & admodum pellucidam: deſtillatione ad ſiccitatem continuata, aquæ deſtillatæ, ſapore & odore omni deſtitutæ ℥iijß. *caput mortuum* gr. xxij. coloris ex obſcuro flavi, tenaciter cohærens, excepta portione exigua friabili, odoris empyrevmatici, ſalſedinis in ore manifeſtæ. (*g.*)

§. 9.

Subjectum ſecretionis hujus aquei humoris in uveæ tam anteriore quam poſteriore ponimus ſuperficie: quoniam in pupillæ omnimoda vel conſtrictione & concretione, vel obvelatione & infarctu per adglutinatam circumquaque, aut impactam cataractam, nihilominus utraque oculi regio, ſeu camera, humore ſuo gaudet aqueo.

§. 10.

Vaſa, *colatorium ſpeciale*, quæ ſint? in diverſum abeunt

ſufficiens quantitas humoris aquei ad experimentum deſtillatione faciendum. Analogum, aut non valde diverſum ſupponere licebit brutorum humorem aqueum.

(g.) Ant. Nuck Sialograph. & ductuum aquoſor. anatome nova. 8. Lugd. Bat. 1690. p. 140. ſeqq. & p. 153. ſeqq. Caput mortuum porro examinare vel elixiviando, vel fortiore igne urgendo, vel aquam deſtillatam reagentibus explorare neglexit. Confer. quæ Boerhavius tradit de examine chymico albuminis ovi, Chem. P. 2. p. 345. ſ. ubi monet, ſalini nihil ineſſe albumini ante ignis actionem applicatam. Ignis ergo & heic infidus analyſta!

eunt authores: aliis arteriarum oculi internarum extremitates: aliis glandulæ, ſed nondum demonſtratæ, in ligamento ciliari: aliis nervi oculi: aliis cryſtallina lens vitreumque corpus, tranſudantia humorem aqueum: aliis vaſa lymphatica: *Nuckio* aquæductus, quos vocat, ſive propagines ramuli arteriæ carotidis internæ, foramine optico egreſſi è cranio in orbitam, & aliquot ramuſculis ſcleroticam perforantis, qui uveam ac iridem exornent, non ſanguinem, ſed lympham, humoris aquei materiem, vehentes: (*b.*) Vaſcula oculorum aquoſa adducentia, quorum in utriusque oculi orbita unus truncus è novo reti arterioſo arteriæ carotidis ortus, in duos ramos diviſus ſcleroticam aliquot locis perfodit, per choroideam pergit, circulum arterioſum uveæ format, ex hoc oblique demittit ramulos, quos *Hovius* vocat vaſa nevrolymphatica, proximos humoris aquei fontes, in tract. de circular. humor. oculi motu.

§. II.

Præfixa brevitas non ſinit nos immorari excutiendæ, vel dirimendæ huic liti. Supponimus tamen ex æquo, myriades *arteriolarum* & ex harum *lateribus derivatos canaliculos*, diaphanam atque tenuiorem vehentes lympham, in choroidea ac uvea obvios, hujusque præſertim ſic dicto circulô arterioſo, *ſtillare humorem aqueum* inſtar roris in utramque oculi cameram: Ejus vero *portionem* quandam *poris corneæ elabi*, ac *reliquam in* vaſa abducentia,

(*b*) Chrouet, Hovius &c. demonſtravere, quod ductus Nuckii aquoſi non actu vehant humorem aqueum, ſed ſanguinem. Admittuntur tamen pro fontibus, ſ. ſcaturiginibus trium oculi humorum. Vid. Hovii de circ. humor. oculi motu, p. 47.

centia, *lymphatico-venoſa reſorberi*, ſicque humorem aqueum circulari motu jugiter & adferri & referri.

§. 12.

Arteriæ, oculi interiora ſubeuntes, ſunt à carotidis internæ, cranium ingreſſæ ramulis anterioribus, foramine optico, ac inæquali ſeu lacero (quod vocat Heiſterus: Galli fiſſuram orbitalem ſuperiorem:) è cranio exeuntibus, & partim cum nervo optico cavum oculi intrantibus, partim hic ibi ſcleroticam perforantibus, atque tunicis choroideæ, retinæ uveæ, &c. inſertis. Ramis hiſce carotidis internæ junguntur per anaſtomoſin, circa medium bulbi, rami carotidis externæ orbitales, qui ab ejusdem ramo maxillari interno proficiſcuntur.

§. 13.

Venæ ſanguinem lymphamque, ex oculo reducendos infundunt partim jugularibus venis, partim ſinibus duræ matris, per *Santorini* ſic dicta emiſſaria. (*i.*)

PATHOL. ET SEMIOLOGIA.

§. 14.

Humor *aqueus afficitur p. n.* inquinatione varia, commixto *Sanguine*, in Hypohæmate: *Pure*, in Hypopyo & Empyeſi: *Lympha* albicante, lactea, in cataracta cyſtico-lactea, rupta, vel perforata: *Flavedine* aliquando, in ictericis: *Filamentis*, atomis albidis, griſeis, nigricantibus, in cataracta incipiente membranacea, & ſeparatis per

(*i*) De his arteriis venisque plura vide in Winslow Expos. anat. Halleri Icon. nervor. & arteriar. oculi: Taylor mechaniſme de l'oeil.

per ictum, contuſionem, moleculis nigris ex uveali humore fuſco-nigro: *Incraſſatione*, lentore, ſpiſſitudine: aut *nimia tenuitate*, fluxilitate: Sed & *nimia quantitate*, in *Hydrophthalmia*. De inquinatione humoris aquei in hypopyo, hypothæmate, ictero, jam tractavimus in præmiſſis diſſertationibus. Jam diſſeremus de Hydrophthalmia.

§. 15.

Hydrophthalmia eſt morbus conformationis bulbi ocularii, in magnitudine aucta, expanſione p. n.li nimia tunicarum ejus omnium, in hemiſphærio oculi anteriore potiſſimum, ſicque aucta ejusd. dimenſione in longum, latum & profundum, à ſpecifica cauſa, humore ſcil. aqueo, p. n. aucto, copioſiore & ſtagnante in ſic dictis oculi cameris, anteriore ac poſteriore. Dicitur ἀπὸ τȣ̃ ὕδωρ aqua, & ὀφθαλμία, ocularia ægritudo. Audit etiam *hydrops oculi*: **Die Augen-Waſſerſucht**: Gallis *Hydropiſie de l'oeil.*

§. 16.

Hydrops hic oculi ſimilis eſt illi, quem *Fabricius Hildanus* vocavit *Hydrocardiam*, ſerum in cavo pericardii nimium: aut dilatationi & protuberantiæ ſacci lachrymalis, quam *Anellus* appellavit *Hydropem ſacci lachrymalis*: aut *Hydrocephalo* interno, colluviei ſeroſæ in ventriculis cerebri p. n.li &c. Unde appellatio Hydropis ocularii ciuitate medica donatur, quamvis aliâs hydrops prædicetur de illis l. cavitatibus majoribus, l. interſtitiis, quæ naturaliter nullo liquore, ſaltim notabili, irrigantur, uti ſunt hydrops pectoris, aſcites, anaſarca, hydrocele.

§. 17.

Ab hydrophthalmia *differunt*: *anaſarca palpebralis*, quum palpebra l. ſuperior l. inferior, l. utraque ſimul,

ſero ſub cute turgent, bulbo oculi in dimenſione juſta ſervato. Anaſarca, ſeu *œdema adnatæ tunicæ* ſero turgentis & totum oculi hemisphærium anterius aliquando obducentis, & linearum aliquot craſſitie prominentis, aut exiguum ſaltem in medio locum vacuum relinquentis, per quem tranſpicit cornea. Diſtinguuntur facile pariter *phlyctænæ*, bullæ ſero limpido infarctæ, majores minoresve in adnata, circulo corneæ, imo ſub ipſa epidermide corneæ.

Illam vero *corneæ* l. particularem, in aliqua duntaxat ſui regione, l. univerſalem, in tota ſuperficie, *protuberantiam*, ex arroſis vulneratisve ejusdem lamellis ſive externis, ſive internis, atque ſic reliquis, nondum eroſis, extrorſum protruſis atque ab humore aqueo propellente turgeſcentibus, *ad herniæ* & prolapſus *corneæ ſpeciem* magis *referimus*.

§. 18.

Bulbi ocularii ex orbita *prolapſus*, procidentia, Græcis *Celſoque* proptoſis, ecpiesmus ſ. expreſſio, exophthalmia denotant bulbum oculi ſede ſua motum, forâs ex orbita prominentem, extra palpebras propendentem, bulbo vel in naturali magnitudine, ſaltem aliquandiu, perſtante, vel eâdem aucta, plus minus notabili. Si bulbus inſigniter, inſtar oculi bovini, turgeſcat, vocatur *Buphthalmus*, ſ. *Buphthalmia*, à βȣ̃ς, bos & ὀφθαλμὸς, aut particula intenſiva βȣ.

§. 19.

Solet *in hydrophthalmia bulbus* omnino etiam ad ultimum *ſic intumeſcere*, ut buphthalmiam conſtituat; ſed non omnis buphthalmia eſt à vitio abundantis aquei humoris: Imo mole auctus oculus ſe proripit è ſede orbitali forâs, atque incurrit exophthalmiam. Sunt vero &

pro-

prolapſus ocularii bulbi, juſtam dimenſionem ſervantis, ſine buphthalmia. Hinc male confunduntur à nonnullis authoribus.

§. 20.

Hydrophthalmiæ *diagnoſis*: Succeſſivum globi ocularii augmentum, naturalem dimenſionem ſuperans $\frac{1}{3}$ parte, l. dimidia, l. altera tanta: Turgida tenſio: Cornea plus ſolito elevata & prominula: Iris autem profundior, à ſuperficie interna corneæ remotior: (*k.*) Pupilla immobilis, aliquando amplior, aliâs ſtrictior, anguſtior: Viſus ab initio illibatus, ſucceſſive debilior, obſcurior: Maxime cum, ut ſubinde fit, caliginoſa corneæ obnubilatio,

(*k.*) Innuunt hæc omnino ſpatium anterioris oculi cameræ multo auctius ampliusque, majorique humoris aquei quantitate repletum, quam naturaliter ſolet. Verùm, ſicuti hæc major liquoris copia nihil viſui præjudicat, ita neque lenti cryſtallinæ ſitum infert mutatum, & depreſſionem verſus centrum oculi, quamvis ſupponatur, proportionate majori humoris aquei quantitate ſimul irrigari ſecunda quoque oculi regio: Neque figuram cryſtallini mutat in ſuperficie ſua anteriore, è convexa in planam; è quibus phænomenis rationem deduxit cel. olim Scheidius in diſp. de viſu vitiato, Argent. 1676. p. 49. cur objecta, in tali oculi conſtitutione, videantur minora, quam revera ſunt? Impugnavit nuper Scheidium Dom. de Mours, Med. Paris. in obſervat. hiſtoriæ naturalis & morbor. oculi, adjectis verſioni gallicæ obſervationum medicar. Societatis Edimburg. in Scotia; Quamvis autem Scheidius non tam provocet ad pondus humoris aquei gravitans in ſuperficiem lentis cryſtallinæ, complanando eam, uti videtur Scheidii verba intellexiſſe Dn. de Mours, ſed ad tenſionem proceſſuum ciliarium, ab exuberante aquei copia, aut affluxu humoris inductam, unde cryſtallini ſuperficies convexa quadantenus explanetur; Tamen & hæc proceſſuum ciliarium

bilatio, humoriſque aquei turbiditas ſocientur: aliquibus dolor tenſivus, obtuſus circa fundum oculi, licet perpetuus fere, valde tamen mitis, aliis multo gravior eſt cum ejusdem lateris affecti hemicrania, ſtupore partium faciei, aliquando emphyſemate totius lateris & odontalgia, inſomniis. Accedunt ſub molis ulteriore incremento exophthalmia, illacrymatio, ectropium.

§. 21.

Turgeſcentia & *incrementum* p. n.le *humoris vitrei* adauget itidem notabiliter dimenſionem oculi, duramque infert ei tenſionem; ſi tamen absque juncto humoris aquei accidat incremento, hinc facile diſtinguitur, quod teſte *Woolhuſio*, humoris vitrei limbus circa cryſtallinam lentem elevatus huic umbram offundat, atque ſtrabismum verſus ſuperiora efficiat, duritiem extraordinariam bulbo conciliet, doloremque obtuſum cum notabili viſus diminutione inducat. Iris procul dubio tunc etiam ad corneam magis appropinquabit, & convexitatem induet, verè talem, ſed morboſam omninò. (*l.*)

At,

rium ſuppoſita tenſio per humorem aqueum exuberantem, in noſtro hydrophthalmiæ caſu videtur *nec tanta* eſſe, quia maxima humoris aquei pars in anteriore camera continetur, & corneam magis, quam uveam, diſtendit, tum quoque portio humoris aquei in camera poſteriore concluſa æquilibrat unà c. humore vitreo anteriorem quantitatem; *Nec*, ſi vel maxime concedatur, tantæ efficaciæ, quæ anteriorem lentis cryſtallinæ ſuperficiem convexam queat complanare, ſaltem notabiliter, quoniam proceſſus ciliares non inſeruntur in cryſtallinam lentem, ſive tunicam ejus, ſed in tunicam vitrei corporis, in peripheria lentis cryſtallinæ.

(*l*) Naturaliter, in ſano ſtatu, iridem non eſſe convexam, ſed planam ſolidis demonſtravit argumentis Petit, Medicus. Memoires de l'Acad. des ſcienc. An. 1728. p. 307. ſeqq.

At, ſi p. n. le *augmentum humoris aquei vitreique concurrat*, quod à priori, & per *Nuckii* obſervationes in Sialographia nova p. m. 123. fieri poſſe ac ſolere conſtat, *difficilior* eſt *diagnoſis*, niſi, è mole nimia, velocius increſcente, ac inſigni duritie & ſtrabismo, utriusque vitii conjunctionem hariolari liceat.

Neque vero quoad curationem magni intereſt hoc diſcrimen. Ad ſummum enim paracenteſis, in ſclerotica debite inſtituta, unâ fidelia duos parietes dealbat.

§. 22.

Prognoſis. Pedetentim increſcit ordinario moles per menſes, atque diu ſubſiſtit in certo notabili expanſionis gradu. Rariſſimè diminuitur ſponte. Medicamentis etiam difficulter diſſipatur, ſi malum ſit inveteratum, &, ſi decreverit, viſus tamen plus minus labefactatur. Si humor aqueus ſit concretus, congelatus quaſi, turbidus, cataractam mentiens, tenuem facit curationis ſpem; Si vero liquidus, fluidus atque limpidus perſtiterit, pleniorem. Facilior etiam eſt curatio hydrophthalmiæ è vitio adducentium vaſorum, quam abducentium. Accedente interna externaque inflammatione partes oculi internæ facile deſtruuntur ſuppuratione, aut labefactantur, cornea exeditur, crepat, atque ſentinam humorum eructat, niſi hæc præveniat tempeſtiva inciſio, ſive punctio. Hæc vero aliquoties ordinario repetenda eſt, quoniam poſt unam alteramque punctionem bulbus, qui hinc ſubſederat, novum capit incrementum, donec tandem intra debitæ magnitudinis limites conſiſtat, vel in minorem ſe contrahat globulum, id quod ſatis eſt ordinarium poſt prægreſſam ſuppurationem internam & ſynchyſin, ſ. con-

fuſionem deſtructoriam trium oculi humorum, praecipue vitrei. (*m.*)

§. 23.

Hydrophthalmiam retulimus §. 15. ad genus morborum conformationis in magnitudine aucta. *Cauſa proxima* eſt humor oculi aqueus ſtagnans, abundans, diſtendens corneam atque ſcleroticam. Poteſt vero harum quoque laxitas cum atonia conſpirare. Craſſior aliquando turbidusque ſimul fit aqueus humor ex ipſa ſtagnatione, & tenuioris ſuæ portionis reſorptione in vaſa abducentia, & difflatione per corneæ poros. Capiunt vitium, ni moveantur, aquæ! Hinc etiam in hydrope pectoris, aſcite, hydrocele ſerum extravaſatum non flavi tantum & lixivioſi, ſed & varie turbidi, virideſcentis, albeſcentis &c. haud raro conſpicimus coloris, & conſiſtentiæ craſſioris, viſcidæ, ramentoſæ, feculentæ &c. Propter hanc p. n.lem ſuam craſſitiem præcludit ſibi conſuetam exitus viam, quam in ſtatu naturali habet ex parte, nimirum per corneæ poros.

Cauſam vero *ſtagnationis* & *augmenti humoris aquei proximam* ponimus in vaſis ejus abducentibus obſtructis, compreſſis, adſtrictis, ſuperfluum non referentibus §. 11. 13. dum nihilominus vaſa adducentia vel naturalem aquei quantitatem, vel & ſolito majorem continuo afferunt effunduntque in ſic dictas oculi cameras.

§. 24.

Sed, abducentibus vaſis ſalvis, *cauſa etiam inhærere* poteſt *vaſis adducentibus* laxis, nimia humoris, ejusque ſeroſi nimis, fluxiliorisque jugiter affluentis quantitate irrigatis, ut abundanti ſic humori aqueo ſatis abſorbendo revehendoque imparia fiant reducentia vaſa, naturaliter conſtituta.

Difficultate non caret diſtincta certaque *diverſæ* hujus *cauſæ diagnoſis*. Anaſtomoſin quidem morbificam vaſorum adducentium, atque lympham fluxiliorem, copioſam arguere videntur ætas puerilis, temp. phlegmaticum, prægreſſi frequentes catarrhi tenues, ſalſi, aut ophthalmia ſeroſa, humoris aquei pelluciditas conſueta, viſui

(m) De eventu hujus operationis plura dabimus proxima occaſione, ubi de paracenteſi ocularia agemus.

viſui naturali ſimilior, velox hydrophthalmiæ incrementum, ejusque facilior promtiorque curatio.

Vaſorum reducentium culpam produnt dyscraſia humorum viſcida, catarrhi craſſi, gramiæ viſcidæ, cruſtoſæ, humor aqueus per corneam transparens turbidus, viſus obnubilatus.

THERAPIA.

§. 26.

Indicationes: 1.) Reſolvere, diſcutere obſtructiones vaſorum abducentium, ſ. revehentium humorem aqueum. 2.) Attenuare, corrigere cacochymiam viſcidam, craſſam impuram, ut totius maſſæ ſanguineæ, ſic in ſpecie humoris aquei ſtagnantis. 3.) Acraſiam ſeroſam, fluxilem, divertere, revellere, evacuare per alia emunctoria, alvum, renes, cutem, nares &c. dehinc incraſſantibus, mucilaginoſis, abſorbentibus figere. 4.) Diſſipare ſtaſes in oculo inflammatorias, in- & -externas. 5.) Tunicis oculi, ſcleroticæ atque corneæ præſertim, robur addere, blandam adſtrictionem conciliare, ut & ipſæ reagant fortiusque repellant ſtagnantem aqueum humorem, ac hydrophthalmiæ recidivam impediant. 6.) Humorem aqueum abundantem, impurum, ſi medicamentis non auſcultet, evacuare per chirurgicam operationem, oculi paracenteſin. 7.) Si interna ſuppuratio ſit inevitabilis, hæc emollientibus & paregoricis promovenda pus tempeſtive emittendum, quemadmodum fit l. in hypopyo, l. empyeſi. (*n.*)

§. 27.

Subordinantur hæ ſibi *indicationes* pro ratione morbi, cauſarum, incrementi, durationis, præmiſſorum jamjam remediorum, tolerantantiæ ægroti &c. ſuum ergo cuique tribuet dogmaticus ophthalmiater, juſtoque ſingula adhibebit modo ac tempore, & primo quidem è *Fonte Diætetico* in genere præcipitur aër tepidus, purus: victus εὔχυμος καὶ εὔπεπτος, modicus, ſpecialiter vero in caſu intemperiei viſcidæ humorum, aperitivus, tenuis, inciſivus, aromaticus, contra ſerum fluxile nimis ac tenue, incraſſans magis, gelatinoſus. Ibi potus vinoſus, aromaticus, hîc aquoſo-mucilaginoſus. Motus corporis placidus.

§. 28.

(n) Poſt evacuationem puris quid ſit agendum, ſervamus ad operat. chir. abſceſſus interni oculi, ſepedi, extirpationis oculi.

§. 28.

E fonte pharmacevtico: *Evacuantia*, laxantia, purgantia per epicraſin, vel repetita brevibus intervallis: Pilulæ præſertim è MP: de Succin: Crat. ☿: d. rite parat. Reſin: jalap. ol: dſt: anis. Diaphoretica, Diuretica cum inciſivis remixta: Errhina, ſialogoga, maſticatoria.

Ex *Alterantium* claſſe, Reſolventia, Diſcutientia, Aperitiva, interna: Infuſa theiformia, Decocta, è rad: angelic. Scorzon. Pimp: min. Hirundinar. Carlin. Valer. Sarſæp. L: Saſſafr. Sem: fœnic. &c. Eſs: pimpinel. Succin. Scord. L: Saſſaf. TR. ♉: acr. Mixt: S: L: TR: ♂: ♀: Lud. - ♂: cydon. &c. Millepedes, Rad. valer. &c. in pulvere.

Externa: diſcutientia in ſacculis humidis atque ſiccis, toties in præmiſſis diſpp. laudata. Maritanda cum leniter deſiccativis, adſtrictivis. In caſu autem ſuppurationis oculi internæ cataplasmata emollientia, paregorica.

§. 29.

E *fonte chir. generalia* primo huc ſpectant illa præſidia, quibus materia morbifica ab oculis divertitur, revellitur, derivatur, evacuatur per clysmata ſtimulantia, purgantia, veſicatoria, fonticulum in artubus, ſetaceum nuchæ & auricularum, hirudinum applicationem poſt auriculas, ad tempora, venæſectionem pedis, brachii, cucurbitulas ſcarificatas in dorſo, nucha: *Specialiter* vero & efficaciter per *Paracenteſin*, perforationem, punctionem oculi, vel in ſclerotica, vel cornea, atque ſimultaneam ſic evacuationem humoris aquei, ſuperabundantis. Sub incudem vocabimus aliâs hoc thema peculiari diſſertatione.

§. 30.

Cautelæ practicæ: Non opponenda ſtatim in principio ſunt adſtrictiva fortia topica. Hæc magis quadrant poſt præmiſſa reſolventia & depletum paracenteſi oculum. Inepta, fruſtranea, imo periculoſa eſt prolapſi oculi repoſitio tentata, dum bulbus adhuc valde turget atque tumet. Fidem ſuam nunquam temere adſtringat ophthalmiater de viſu heic ſervando integro, neque paracenteſin eo differat usque, donec omnia in oculo ſusque deque mota ſint.

Breves è voto Domini Reſpondentis fuimus, modo non ſimul obſcuri!

T A N T U M!